

ŽUPANIJSKA MATIČNA SLUŽBA
Bjelovar, Trg E. Kvaternika 11
Klasa: 612-04/20-02
Ur. broj: 2103/01-12-01-21-2
Bjelovar, 14. 1. 2021.

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

PROGRAM RADA ŽUPANIJSKE MATIČNE SLUŽBE ZA 2021. GODINU

RAD SA ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA

PROGRAM RADA ŽUPANIJSKE MATIČNE SLUŽBE ZA 2021. GODINU RAD SA ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA

Županijska matična služba koja djeluje pri Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru i koja obavlja poslove razvoja i nadzora (matičnosti) za narodne i školske knjižnice u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji planira svoj rad u 2021. godini po sljedećim elementima sukladno Pravilniku o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 43/01).

I. Temeljni poslovi

Neposrednim uvidom Matična služba će **nadzirati i pomagati stručni rad školskih knjižnica**. Cilj nadzora je stručno uređenje te jedinstveno poslovanje svih školskih knjižnica, usklađen rad sa Zakonom o knjižnicama (NN 17/2019), Standardima za školske knjižnice (NN 34/2000) i Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08). U analizi rada svake školske knjižnice polazi se od programa rada, izvješća o radu, izvješća o reviziji, pripadajućih pravilnika do preglednosti složenih knjiga i ostale građe na policama te zapisa o građi u inventarnim knjigama, katalogima (klasičnim i online). Pedagoški rad s učenicima i učiteljima, zadovoljavanje njihovih potreba, kulturna i javna djelatnost knjižnice u školi i izvan nje, stručno usavršavanje i stručni poslovi knjižničara (nabava, obrada...) predmet su praćenja. O svim zapažanjima bit će na vrijeme upoznata nadležna i stručna tijela: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Nacionalna i sveučilišna knjižnica te Bjelovarsko-bilogorska županija i sama škola.

Iscrpniji uvid u rad školskih knjižnica bit će moguć nakon prikupljenih godišnjih izvješća o radu samih knjižnica te nakon analize prikupljenih statističkih podataka nakon čega će uslijediti *Izvješće o radu školskih knjižnica u šk. g. 2019./2020.*

Tijekom 2021. planiramo **stručni nadzor** u desetak školskih knjižnica u BBŽ-u, ovisno o epidemiološkoj situaciji u RH.

Izgradnja zbirki. Uz temeljnu zbirku knjiga (lektira, knjiga za slobodno čitanje, slikovnice, stručna knjiga, referentna građa...), koja je i najveća, Matična služba će u skladu sa Standardom za školske knjižnice zahtijevati od školskih knjižnica da istodobno izgrađuju i ostale zbirke: periodike, multimedijalne građe te zavičajnu zbirku kao dio cjelovite povijesti mjesta ukoliko se za nju pokaže potreba. Nastojat ćemo da se uz lektirne naslove nabavljaju i knjige za slobodno čitanje, posebno stoga što je 2021. godina proglašena **Godinom čitanja**, da se popunjava referentna zbirka te nabavljaju knjige za učiteljski (stručni) fond.

Grad Bjelovar, osnivač pet osnovnih škola, redovito je izdvajao sredstva za nabavu tih školskih knjižnica, međutim za 2021. godinu najavljeno je ukidanje gradskih sredstava.

Ponovit će se zamolba Bjelovarsko-bilogorskoj županiji za sufinanciranjem nabave u školskim knjižnicama čiji je osnivač.

Koordinacijom rada knjižnica povećava se njihova učinkovitost. Uz klasičnu međuknjižničnu posudbu nastojat ćemo sve više razvijati mrežne oblike suradnje (online) kao što je pretraživanje baze matične knjižnice, ali i drugih knjižnica. Preuzimanje gotovih zapisa iz zajedničke baze praksa je svih knjižnica već duže vrijeme. To je velika stvarna pomoć školskim knjižnicama. Izrada i pravodobna dostava biltena prinova svih odjela matične knjižnice (u online obliku) znatno će pomoći školskim knjižnicama u nabavi i izgradnji vlastite zbirke. U 2021. planira se izdavanje **6 online biltena knjižne i 2 biltena neknjižne građe.**

Sa standardološkim određenjima veličine, izgleda i opremljenosti prostora školske knjižnice i dalje ćemo upoznavati ravnatelje škola, ali i same knjižničare. U 2021. godini Matična će služba nastojati ukazati ravnateljima na potrebu osuvremenjivanja postojećih prostora školskih knjižnica te prema mogućnostima opremiti nove. Oko 70% školskih knjižnica BBŽ-a veličinom i opremljenošću udovoljava Standardu za školske knjižnice.

U opremanju knjižnica Matična će se služba koristiti spoznajama stručnih službi NSK-a, Knjižnica grada Zagreba..., te svojim iskustvom i rješenjima arhitekata pri tome poštujući knjižnične standarde.

Stručnom usavršavanju školskih knjižničara i u 2021. godini Matična će služba pridavati posebno značenje. Na vrijeme će svi biti upoznati sa stručnim skupovima koji se održavaju u Hrvatskoj. Poticat ćemo školske knjižničare da se što više uključuju u **webinare, radionice i predavanja CSSU-a** pri NSK-a. Na **sastancima Stručnog vijeća školskih knjižničara BBŽ-a** voditeljica Matične službe će izvješćivati s pojedinih skupova i radionica na kojima je sudjelovala bilo kao slušač ili predavač te ih upoznavati s novim izdanjima knjižničarske literature. Znatno broj školskih knjižničara sudjeluje na **Proletnoj školi školskih knjižničara**, a ovisno o epidemiološkoj situaciji u zemlji sudjelovat će i u 2021. godini.

Znatnu pažnju Matična služba posvećuje **izgradnji zbirke iz knjižničarstva** (knjige, serijske publikacije, elektronička građa...). Kao i dosada i tijekom 2021. pripremat ćemo literaturu studentima knjižničarstva za potrebe seminarskih i diplomskih radova, a svršenim knjižničarima literaturu za polaganje stručnog ispita i za druge istraživačke potrebe (odgovori na ankete i upitnike).

Nabavljat ćemo građu BDI zbirke te distribuirati darovane knjige.

Matična služba je detaljno razradila koncept **edukacije za knjižničare početnike**. Na edukaciji polaznici steknu uvid u osnove knjižničnog poslovanja, nabavu knjižnične građe, inventarizaciju, reviziju, otpis, katalogizaciju, klasifikaciju, signiranje knjižne i neknjižne (multimedijalne) građe, upoznaju MetelWin, abecedni, naslovni, stručni i predmetni katalog u knjižnici. Poslije edukacije polaznike koji nemaju knjižničarsko zvanje upoznajemo s mogućnošću izvanrednog studija knjižničarstva, a one sa završenim studijem na obvezu polaganja stručnog ispita.

I za **osposobljavanje knjižničara pripravnika** postoji dobro razrađen program kojim pratimo tijekom cijele godine njihov rad i pripremamo ih za polaganje stručnog ispita.

Tijekom 2020. g. sa Stručnim vijećem školskih knjižničara BBŽ-a **organizirat ćemo dvije (2)**

CSSU radionice:

– proljeće, jesen (moguće teme: Poticanje čitanja među djecom i mladeži u digitalnom okruženju, E-izvori: pretraživanje, vrednovanje i korištenje, Metodologija anketnog istraživanja)

Zaštita knjižnične građe (omatanje, popravci...), a posebice skrb o redovitim revizijama i otpisima građe u školskim knjižnicama važan je dio poslova Matične službe. Posebna pažnja posvetit će se zaštiti knjižnične građe u izvanrednim okolnostima (poplave, potresi...).

U 2021. godini reviziju su dužne obaviti sljedeće knjižnice:

a) srednje škole:

- Gimnazija Bjelovar
- Obrtnička škola Bjelovar
- Srednja škola „August Šenoa“ Garešnica
- Tehnička škola Bjelovar

b) osnovne škole:

- IV. osnovna škola Bjelovar
- OŠ Đulovac
- Češka osnovna škola Josipa Ružičke Končanica
- OŠ Štefanje
- OŠ Čazma
- I. osnovna škola Bjelovar

Među **ostalim temeljnim poslovima** svakako je rad Matične službe na **poticanju školskih knjižnica na javnu i kulturnu djelatnost** pripremanjem kvalitetnih programa u raznoraznim prigodama (obljetnice, blagdani..., posebice u MHK). Oblici kulturnog djelovanja knjižnica znatno doprinose afirmaciji knjižničarstva i knjige u društvu, a 2021. godine će neki od programa biti posvećeni promociji knjige i čitanja.

II. Razvojni poslovi

Matična služba je izradila **dugoročni plan svoga rada**, a u njega je ugrađena **izgradnja mreže školskih knjižnica** koje s narodnim knjižnicama čine jedinstvenu cjelinu. U toj mreži znatnu ulogu imaju i specijalne knjižnice, knjižnica Gradskog muzeja Bjelovar čija je građa još neobrađena te knjižnica Visoke tehničke škole Bjelovar u kojoj je uposlena dipl. knjižničarka i čiji je fond stručno uređen.

Mnoge škole u manjim mjestima, posebice one koje nemaju svoju knjižnicu, **koriste se uslugama Pokretne knjižnice Bjelovar** koja redovito posjećuje tridesetak područnih škola u prigradskim naseljima Bjelovara te u 11 okolnih općina.

Školske knjižnice su u cijelosti informatizirane i služe se automatskom cirkulacijom građe: 26 knjižnica osnovnih škola i 13 knjižnica srednjih škola. Njihove baze nalaze se na internetu kao online katalogi.

U 2021. godini nastaviti ćemo sa započetom **analitičkom obradom periodike** u nekim školskim knjižnicama. Poticati ćemo knjižničare da **obrade fond knjiga u područnim školama**.

Ako se ukaže potreba, **individualnu edukaciju** za rad u Metelu, posebice za rad u novoj verziji programa, organizirati ćemo za novozaposlene knjižničare koji s programom još nisu upoznati.

Sa Stručnim vijećem za školske knjižnice **planiramo u 2021. g. organizirati dva (2) stručna skupa za školske knjižničare BBŽ-a**.

Voditeljica ŽMS-a će sudjelovati na predstojećim stručnim skupovima (ovisno o epidemiološkoj situaciji):

- 16. susretu najčitatelja narodnih knjižnica BBŽ-a
- 32. Lovrakovim danima kulture (Veliki Grđevac, kraj svibnja 2020.)
- 39. Skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja
- Okrugli stol: Koje baze podataka korisnici narodnih i školskih knjižnica trebaju?
- stručni skupovi Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara BBŽ
- svečanosti u Mjesecu hrvatske knjige; Dan hrvatskih knjižnica
- 11. okrugli stol za školske knjižnice: Prostor i oprema školske knjižnice
- 45. skupština HKD

Na nekim od skupova Matična služba se pojavljuje kao organizator odnosno suorganizator, na skupovima voditelj nerijetko i drži izlaganja, takva praksa nastaviti će se i u 2021. godini. **Poticati ćemo školske knjižničare da u stručnom časopisu Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja Svezak objavljuju članke.**

Nastaviti će se **suradnja s medijima i u 2021.** godini jer školske knjižnice postižu zavidne rezultate, koji nisu primjereno vidljivi u medijima, posebno na TV-u i u tisku, kako lokalnom tako i nacionalnom. Cilj je stvaranje povoljnije slike knjižnica i knjižničarstva u javnosti.

Županijska matična služba
Neda Adamović, dipl. knjiž.

Ravnateljica
Vjeruška Štivić, mag. bibl.